

Projekt LIFE16 CCA/HU/000115 LIFE-MICACC
(Materiał streszczający 5 projektów wzorowych)

Püspökszilágy: Z spowolnieniem splywu przeciwko powodziom błyskawicznym

W Püspökszilágy znajdującym się w krainie Cserhát na potoku Szilágyi-patak powodującym często powodzie błyskawiczne zamiast szybszego odprowadzenia wody zdecydowano o spowolnieniu splywu i ochronę wody. Na obszarze zlewni nad wsią zbudowano przy wykorzystaniu międzynarodowych doświadczeń 7 przesiakających zapór z bali na tymczasowych przypływach potoku. Małe zapory zostały zbudowane z dzienników drewnianych wyciętych na miejscu, aby podczas ulew nagle zgromadzona woda oraz zmyta gleba z pól została zatrzymana, i przepuszczona dalej ze spowolnieniem. Ponadto zostały wyremontowane cztery sztuki blokad osadów z kamieni naturalnych. Jeśli takie przeszkody zostaną postawione w wystarczająco dużo miejscach, mogą one spłaszczyć szczyt powodzi i zapobiec zalaniu. Poza tym nad potokiem w lesie wodnistym został stworzony boczny zbiornik, który jako zbiornik opadów przyjmuje wodę wezbrań i nawet podczas bardziej suchych okresów letnich działa jako biotop mokry.

Bátya: Nowatorskie rozwiązania w gospodarce wody opadowej

W Bátya nagłe ulewy często zalały kilka ulic i piwnic. Zamiast odprowadzenia zdecydowano o ochronie wody opadowej, ponieważ roczne opady nie przekraczają w Bátya 550 milimetrów, co jest znacznie mniej, niż byłoby potrzebne. W ramach projektu MICACC zebraną wodę opadową zaprowadzono do starego, niegdyś zaniedbanego miejsca wydobycia materiału (dół wykopu gliny, dół kubikowy) na skraju wsi, tworząc w ten sposób biotop mokry o przestrzeni około jednego hektara. Powstałe małe jezioro chroni w ten sposób cenny skarb wodny miejscowości Bátya na bardziej suche okresy, który wsiąkając uzupełnia wody głębne, odparowując polepsza mikroklimat, pożywia roślinność i zmniejsza wpływy zmiany klimatu. Jedna strona brzegu jest łatwo dostępna, nadaje się do celów rekreacyjnych, druga strona jest nietknięta, więc zapewnia schronienie dzikiej przyrodzie - między innymi gądom stojącym pod ochroną oraz ptakom zakładających gniazda w trzcinie. Na brzegu razem z mieszkańcami zostały posadzone rodzime gatunki drzewa: topole czarne, wierzby białe, jesiony węgierskie, olszy czarne.

Rákócziújfalu: Nie marnują wód śródlądowych

W Rákócziújfalu znajdującym się nad środkową Cisą, charakterystyczne dla całej Wielkiej Niziny Węgierskiej problemy z gospodarką wodną stanowią coraz bardziej poważny problem. Liczba godzin słonecznych jest wysoka, więc potencjalne parowanie jest znacznie większe od rocznych opadów, jest to jedną z najbardziej dotkniętych suszą krain w kraju. Wiosną jednak często powodują szkody rolnikom wody śródlądowe pozostające na polach po stopionym śniegu lub deszczu. Zbiornik wód śródlądowych zbudowany w inwestycji samorządowej zapewnia rozwiązanie na ten problem w taki sposób, że zmarnowaną dotychczas wodę podczas obfitości wody wiosną z kanału odprowadzającego wód śródlądowych przekieruje na mokradła znajdujące się niżej. Na kanału została zbudowana śluza regulacyjna, więc pole znajdujące się w większej odległości odczuwają suszę również z opóźnieniem. A jeśli poprzez zmianę klimatu nie ma śniegu i nie ma wiosennej obfitości wody, jak w tym roku, do stworzonego jeziora można również regularnie spuścić wodę z pobliskiego rybnika oraz w przypadku odpowiednio wysokiego poziomu wody również ze strony Cisy.

Ruzsa: Wody odpadowe są również cenne

W miejscowości Ruzsa znajdującej się na Grzbiecie Piaskowym Centralnych Węgier woda została rzadkim skarbem, w coraz bardziej suchej krainie kanały odprowadzające wody śródlądowe są od wielu lat puste. W miejscowości trzeba się zmierzyć z brakiem zasobów wodnych na powierzchni oraz z opadającym poziomem wód glebowych, co zostanie pogorszone przez coraz bardziej ciepły i suchy klimat. W tej sytuacji każda kropla się liczy: średnio 150 m³ oczyszczonych wód ściekowych dziennie wypływających z oczyszczalni oraz wypływająca z nowego zakładu uzdatnienia wody do picia woda technologiczna w ilości około 10-20 m³ dziennie są cennymi zasobami. W ramach projektu LIFE zostało

przygotowane rozwiązanie dla retencji obydwu rodzajów wód. Szare wody już nie odpływają do kanalizacji, ale zostaną zebrane w małym jeziorku i przepuszczone do drugiego basenu wsiąkają w glebę. Poza tym zamontowano na jednym z mniejszych kanałów odprowadzających wody śródlądowe proste zamknięcia, żeby jeśli jednak nastąpiłby okres deszczowy, woda nie spłynęła z obszaru, tylko się rozlała na pobliskim pastwisku.

Tiszatarján ("Gospodarka krajobrazu w obszarach zalewowych")

Tiszatarján należy do zalewiska borsodzkiego, jego los jest ściśle związany z Cisą. Po regulacji rzeki z powodu wysuszenia biotopów mokrych, rozpowszechnienia się gospodarki związanej z uprawianiem pól na obszarach zalewowych, coraz silniejszego wpływu suszy oraz zmniejszenia się chodowli zwierząt na obszarach zalewanych zapanowały inwazyjne kenofity (na przykład amorfę krzewiastą). Przed kilkoma laty WWF we współpracy z Węgry stworzył zrównoważony model gospodarowania na zalewiskach, który dał rozwiązanie do powstrzymania amorfy krzewiastej. Na jednej części obszaru uwolnionego od inwazyjnych kenofitów pasą się bydło szare oraz bawoły wodne. Jednak z powodu zmiany klimatu podczas długich suchych lat jeziora stworzone w dołach kubikowych na obszarach zalewowych będące miejscem życia bawołów wodnych też prawie wyschnęły. Celem zwiększenia zasobów wody retencyjnej doły zostały uzupełnione o kolejny basen, na brzegach zostały stworzone stoki naturalne. W ramach projektu został zbudowany również molo, z którego zwiedzający mogą z bliska obserwować bawołów. Wkrótce zostanie otwarte atrakcyjny dla ekoturystyki szlak naukowy Bawołów wodnych, który będzie wolno dostępny.

